

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovarša v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarš izhaja vsak petek popoldne.

Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Vse leto velja . . . 8 K
pol leta 4 "
četrt leta 2 "
posamezne številke po 10 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslane, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštnine 6 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
" " " dvakrat . . . 12 "
" " " trikrat . . . 10 "
za nadaljna uvrščenja od petit-vrste po 8 h.
Oznaniila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovarša v Ljubljani, Gradišče št. 2.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

Slovenskim učiteljicam!

Društvo slov. učiteljic je na obnem zboru dne 8. aprila t. l. sklenilo najeti sobo za prenočišče vnanjim učiteljicam, ki se mimogrede ali tudi za dlje časa mude v Ljubljani. Kakor je „Učit. Tov.“ v št. 29. poročal, se je ta soba najela pri gospe Anieli Glovaekijevi v Komenskega ulici št. 14, I. nadstropje. S tem se je — kakor upamo — ustreglo želji potujočih ali začasno v Ljubljani bivajočih učiteljic. Pravico do uporabe te sobe imajo v prvi vrsti članice našega društva, potem vse učiteljice, soproge tovarišev — in po teh uvedene dame.

Ko bi bile vsaj vse definitivne učiteljice članice društva, bi bilo to v prijetnem položaju brezplačno jim nuditi to ugodnost; ker pa to ni, je primorano zahtevati malo odškodnino, in sicer od članov po 80 h — od nečlanov po 1-20 K na dan od osebe. Podrobnosti zve vsaka udeleženka iz „hišnega reda“ v stanovanju samem.

Ta naš „domek“ se nahaja na jako prijetnem kraju, v bližini južnega kolodvora. Le nekoliko korakov od tu je ugleden naroden hotel, mestno kopališče, središče mesta, c. kr. učiteljske, kar utegne jako prav priti onim kolegijam, ki bivajo pri izpitih ali obiskujejo učne tečaje na tem zavodu.

Potujoče učiteljice, ki žele spremstva, naj se obrnejo do gđ. Vite Zupančičeve, učiteljice gluhenemih — Ljubljana — Kopališke ulice št. 1. — ali pa na gđ. M. Maroutovo, nadučiteljico in voditeljico slov. osemrazrednice — Ljubljana, Rožne ulice.

Drage kolegije! Društvo je ustreglo Vaši želji, poskrbelo za Vašo dobrobit v našem stolnem mestu, doprineslo znatno žrtev v ta namen — in je pripravljeno do še večjih izdatkov, kakor hitro bi mu to dovolila gmožna sredstva. — Učiteljice vseh narodnosti imajo svoje dome, društvene lokale itd. — zakaj bi se me Slovenke ne pospele do tega. Ob Vaši dobri volji bi se to lahko zgodilo. Koliko Vas je, ki niste med nami!

Izmed približno 300 def. učiteljic šteje društvo le 180 članic. Vse druge se ne zave-

date, da ste slov. učiteljice? Ali kako naj imenujemo tako stanovsko brezbriznost? Članice, pridobivajte v svoje vrste novih družvenic, potem bo društvo v prijetnem položaju, nuditi Vam večjih udobnosti — kakor je to mogoče v sedanjih razmerah.

Odbor društva slov. učiteljic.

Sola in kmetiško vprašanje.

Poročal pri zborovanju učiteljskega društva v Gorici nadučitelj P. Medvešek.

I.

Sklepom 20. glavne skupščine „Zaveze“ v Gorici dne 7. septembra 1908. imajo razmotrivati vsa učit. društva temo o šoli in kmetiškem vprašanju. Na podlagi lanskim izvajanj naj stavijo konkretne predloge, oziroma načrte, ki jih naj vpošljejo vodstvu „Zaveze“, da jih ta ob ugodni priliki porabi ali pa počaka prihodnje glavne skupščine, kjer iz vsega doposlanega gradiva izbere najboljše in najzrelejšše, da tako ustvarimo temelj bodoči ljudski šoli na kmetih — za kmetiško ljudstvo.

„Zaveza“ se je torej izrekla za reformo lj. šolstva v smislu potreb in koristi kmetiškega stanu. Posameznim društvom v „Zavezi“ je bila dana naloga, staviti le še konkretne predloge — oziroma načrte, da si ustvarimo temelj bodoči ljudski šoli na kmetih — za kmet. ljudstvo. Zaraditega je nepotrebno govoriti danes o važnosti kmet. stanu in o potrebi reforme lj. šole v zmislu potreb in koristi kmet. stanu.

Preostaja nam le, povedati nekaj konkretnih predlogov, da ustvarimo temelj bodoči lj. šoli na kmetih — za kmet. ljudstvo. „Zaveza“ je nekako obsodila sedanje šole, češ, da nima pravega smisla za potrebe in koristi kmetiškega stanu ter se izrekla za reformo.

živi v vedni dotiki z domom, z narodom po otrokih posebno, čuti, v koliko in kje ni še pravega smisla za snago. Ker je naloga ljudske šole vzgajati mladino za življenje, imamo skrbeti ne le za snago v šoli, ampak tudi vplivati, da se širi smisel za snago med narodom, ki naj prodre medenj v najširšem pomenu besede. Važna je torej naloga, ki jo ima letos rešiti naša konferenca.

Preden odgovarjamo vprašanju, kako naj širi šola med narod smisel za snago, razmotrivajmo, 1. kaj naj bo snago in 2. kateri so vzroki in nasledki nesnago?

I.

Kaj naj bo snago?

1. Snaga ni naj soljudje, ki so najimenitnejša stvar na zemlji. Negovanje snage telesa človeškega se začneja z njegovim rojstvom. Smelo trdim, da je smisel za snago otrok v zorni mladosti med našim narodom na precej visoki stopnji. V prvem letu prinašajo matere svoja deteta k cepljenju skor in pri tej priliki vidimo, da so otročiči skoro brez

II.

Preden se pridružimo tej obsodbi, moramo, da se nas ne bo napačno razumelo, konstatirati, da pridosedanjih razmerah ni bilo mogoče našemu ljudskemu šolstvu — posebno na Goriškem — imeti večjega smisla za potrebe in koristi kmetiškega stanu, in sicer iz sledečih razlogov:

1. ker smo imeli skoro izključno pol-dnevni pouk, posebno na kmetih;
2. ker imamo v deželi le šestletno vsakdanjo šolo in dveletno nadaljevalno šolo;

3. ker so bile naše šole prenapolnjene;

4. ker nismo imeli primernih šol. vrtov in zemljišč za poizkušnje;

5. ker se država, dežela in okraji tako zanemarjali kmet. pouk v naših šolah, da ga bolj niso mogli;

6. ker se ni dosti skrbelo na učiteljskih za pouk v kmetijstvu;

7. ker je bilo učiteljstvo tako slabo plačano, da se je moralo ukvarjati z vsakovrstnim postranskim zaslužkom, ali pa stradati vkljub § 55. drž. šol. zak. z dne 14. maja 1869.

Pri poldnevem pouku ni mogoče ukvarjati se praktičnim kmetijstvom zaradi pomanjkanja časa vkljub določbi dokončnega šol. in uč. reda, po katerem sme učiteljstvo uporabljati tudi otroke zadnjih dveh šolskih letnikov za razna dela na šol. vrtu.

Tam, kjer imajo celodnevni pouk, zamore učiteljstvo pol dneva uporabljati otroke tudi za kmetijstvo, bodisi na šolskem vrtu bodisi pri izletih na posamezne kmetije.

Posebno je to mogoče pri osemletni vsakdanji šoli, ako imajo šole potrebne in primerne šol. vrtove in druga zemljišča ter potrebno orodje i. dr. Sicer se godi kme-

tijstvu tako kakor plovnim vajam — na suhem!

Država je dajala za celo našo deželo le 400 gld. podpore za šol. vrtove, t. j. toliko kakor nič. Dežela sploh ni poznala te rubrike in tudi okraji ne. V posebno zadoščenje pa moram izreči zahvalno priznanje onim okrajem, med katerimi je tudi naš, da je dovolil letno podporo 1000 K. — In hoc signo vinces!

Nele na bojnem, ampak tudi na navadnem polju in šolskem vrtu se zmaguje — z milijoni! Ako bi se trošilo toliko za kmetijstvo kakor za vojsko in toliko za kmetiško orodje kalikor za topove in drugo morilno orožje, bi bile naše dežele že davno podobne rajskim vrtovom, in meni bi ne trebalo danes govoriti o kmetiškem vprašanju, ki bi bilo že davno rešeno.

Ako se ne izpremene te razmere, v katere je tesno vkovano naše ljudsko šolstvo; ako se ne bo skrbelo za boljši pouk v kmetijstvu na učiteljskem, ki naj se premesti iz Kopra v Gorico, kjer je na razpolago deželna kmet. šola z vsem potrebnim in kjer je tudi drugih poizkuševališč; ako bo naš stan tako slabo plačan kakor je bil doslej, ni mogoče misliti na izpremembo.

III.

Doslej so se slišali glasovi o reformi ljud. šolstva v smislu potreb in koristi kmet. ljudstva iz sledečih glasil:

1. onega stanu, ki nima niti otrok za šolo niti ni kmet in katerega najvišji poglavar je slovesno prokel šol. zak. iz l. 1869. in katerega stanu višji poglavarji so že nešteto krat metali pod noge polena in uporabljali ves svoj vpliv proti lj. šolstvu; onega stanu, s katerim ima lj. š. učiteljstvo že 40letni boj. Temu stanu moramo z ozirom na vse to odrekati dobri namen glede šol. vprašanja. Najbolj zabiti kmet se ne upa trditi, da bi sedanja šola ne rodila dobrega sadu, tudi specialno za kmetiški stan; to pa dela dan na dan oni stan, ki bi rad dobil zopet v pest lj. šolstvo, ki bi jo gotovo tako preuredil, da bi to ne bilo v korist in potrebo kmet. stanu.

LISTEK.

Kako naj širi šola med narod smisel za snago?

Peter Medvešek*.)

Snaga in red
vzdržuje svet.

Izrek.

Snaga je lastnost, ki je človeku deloma prirojena, a še več mu je je treba privaditi. Da je človeku prirojena, nam izpričujejo ljudstva, ki žive še v prvotnem stanju brez omike, a tudi mnoge živali ljubijo snago, posebno mačke, ptiči itd.

Z ljudsko omiko raste tudi njegova smisel za snago. Ni brez podlage trditev, da se omiko kakega naroda meri po porabi mila. Naš narod je že precej napredoval v splošni omiki, napredoval je tudi v smislu na snago, a ne v toliki meri, kakor bi želeli. Šola, ki

*) Poročal pri okrajni učit. konf. v Gorici dne 3. junija 1908.

izjeme jako snažni. Dovoljen dokaz, naše matere imajo razvit smisel za snago svojih otrok v zorni mladosti, a čvrsta, lepo razvita deteta. Neki zdravnik, ki visoko čisla snago kot eden glavnih pogojev zdravju, je poudarjal, da imajo matere v lepi Vipavski dolini precej smisla za snago svojih otrok v prvih letih. Žal, da nastopi v poznejših letih neka zanemarjenost.

Med vzroke, zakaj tako skrbno goje naše matere snago novorojenčkov, sodi tudi cepljenje kozice, in sicer javno cepljenje. Ako bi to ne dosegalo drugega namena, v kar pa se ne smemo in ne moremo spuščati, je že opravičila svoj obstoj naprava javnega cepljenja otrok v prvem letu. Ako bi ne bilo cepljenje nič drugega nego razstava otrok, je že dovolj opravičeno. Prepričan sem, da skrbne matere za snago in s tem za zdravje svojih otročičev tudi z ozirom na prvo cepljenje. Škoda, da nimamo zakona, ki bi nalagal našim materam, vsako leto razkazovati svoje otroke.

Ko je enkrat odpravljeno cepljenje, že začnejo matere zanemarjati snago svojih otrok.

Umivanje se zanemarija, ko otročiči zapuščajo materino naročje. Redno se pričenja šele s 6 letom, z nastopom šolske dolžnosti. O vzrokih kasneje!

2. Snažna naj bo najbližja okolica našega telesa. Med to sodi obleka, posebno perilo. Žal, da je v resnici narobe res; zaradi očesa, zaradi drugih ljudi se pazi bolj na snago gornje, zunanje obleke nego na perilo. Poslednje na je v neposredni dotiki s človeškim telesom, zato bodi največja skrb za perilo. V tem pogledu je precejšen razloček med posameznimi deli naše ožje domovine. Brda, Kras in Gore menda zaradi pomanjkanja vode manj skrbje za snago perila nego Vipavsko, kjer imajo precejšnjo smisel za snago perila. To opazujemo tudi pri balah naših nevest. Dekleta v dolinah imajo mnogo več perila nego drugod. Dovolj perila je pogoj snagi. Marsikje je podobna odrasla mladina, posebno dekleta jabolku, ki je zunaj lepo rdeče, a znotraj gnjilo, trhlo.

3. Snažna bodi tudi druga okolica, naše stanovanje. Jedro našega naroda

2. Drugi stan, ki se oglašja za reformo lj. šolstva v smislu potreb in koristi kmet. stanu, je kmetiški stan sam, kolikor ga ni trdo priklenjenega v verige prvoimenovanega stanu. Politiško samostojen kmet. stan zahteva reformo in njegova glas je na vsak način upoštevanja vreden po pogovoru: Vsak sam najbolje ve, kje ga črevelj žuli.

Glasovi naše goriške kmet. stranke po reformi ljud. šolstva so značilni, zakaj le na Goriškem imamo tako samostojno kmetiško stranko in glasovi te stranke prihajajo iz vrste kmet. ljudstva samega.

V „Učit. Tov.“ objavljajo nekatera učit. društva podrobne uč. načrte za nadaljevalne tečaje. Kaj takega velja za Kranjsko, kjer so doslej imeli le ponavljalno šolo. Nam na Goriškem tega ni potreba, ker mi že imamo prave nadaljevalne šole in tudi podrobne učne načrte iz l. 1895.

(Konkretni predlogi se razumejo iz poročila.)

Šolski red.

(Iz Istre.)
(Konec.)

Da zamoremo brez nevarnosti biti zgled drugim, se moramo ogibati vsake slabe tovaršije in izkušnje. Dovolj je le en sam primer. Saj ne manjka nikjer dobre in plemenite družbe; kakor se dobra jabolka okužijo, ako je med njimi kako gnilo, tako se vse dobre lastnosti po slabi tovaršiji pokvarijo. Po slabi tovaršiji rada glava boli, in ena garjeva ovca vse druge oskruni.

Tudi zabave, ki niso čast človeku, so mladini nevarne.

Hiter je bil padec, a počasi vstajanje, če se zamore tu o kakem poboljšanju sploh govoriti. Brez dovoljenja staršev in v prvi vrsti učitelja se ne zbirajmo; posebno se svari pred udeležbo društvenih zborovanj, javnih shodov ali obhodov. Sploh mladina denarja ne sme poznati, ne sme zahajati na plesne in druge zabave odraslih ter nositi kakršnihkoli znakov ali biti član kakega društva.

Najpogubnejše za mladino so pa nepriemerne knjige in časniki. Tu marsikaj pozve neizkušena mladina to, kar še starejšim ne ugaja. Starši, proč s takimi krivimi nauki! Taki časopisi in knjige v hišo, ki so nam pravi prijatelji in ki jih tudi mladina lahko brez škode čita! Saj imamo ponekod dobre šolarske knjižnice; z ljudskimi knjižnicami pa bodi bolje preskrbljeno. Tudi društva, čitalnice itd. nam v tem pogledu lahko dosti pomagajo.

Sploh se vedimo povsod tako, kakor bi lahko storili pred vsemi ljudmi.

Laž je pa nad vse najbolj razširjena. Koliko nesrečnih ljudi je laž zavedla, da so se morali potem vse življenje kesati. Laž je največja sovražnica življenja. Imejmo za zgled vedno tiste, ki so rajši smrt pretrpeli, nego si z lažjo oskrnili svoje čisto in dobro ime.

Kar imamo na jeziku, moramo imeti tudi v srcu. Ne delajmo se le pobožne, pravične in dobre, ker po sadu se ljudi spozna. Besede mičejo, zgledi vlečejo. Odkritosrčnost nam pokaže, da smo srčni v boju, ki nam ga je biti v tem življenju.

Da smo res srčni, ne smemo nikoli vračati hudega s hudim, temveč vedno z dobrim. Koliko staršev je, ki ne znajo še, kako nalogo imajo do svojih otrok, vendar so vsega spo-

je naš kmet, zato se bom oziral v glavnem na njegovo stanovanje.

Od zunaj se jako razločuje stanovanje, hiša dolina od hribovca. Prvi ima večkrat skrito svojo hišico med sadnim drevjem, opleteno z vinsko trto; poslednji pa med gozdnim drevjem. Eno in drugo je prav, da je le; prijetno je stanovanje v senci zelenega drevja. Stopimo h hiši našega kmeta! Večkrat bomo razočarani, prijetni vtisk, ki smo ga dobili s pogledom na hišo nam izgine. Prestopimo prag in pogledimo, kako je v hiši! Otroci, kokoši, pes in mačke, a tudi prešič večkrat. — Vse to je le ena družba. Res je, da se je v tem pogledu obrnilo na bolje, a še vedno ni tako glede snage, kakor bi moralo biti. Le redko-kje še prebivajo ponoči in podnevi pod eno streho in v enem prostoru ljudje in domače živali, kar se je dogajalo v nedolgi preteklosti kaj pogostoma.

Da taka stanovanja ne morejo biti snažna in tudi ne zdrava, moremo prijeti z roko. Ljudje naj imajo svoja, a živali druga, ločena stanovanja!

(Dalje.)

štovanja in vse ljubezni vredni. Kakor do staršev gre tudi ljubezni do učiteljev in dobrotnikov. Ljubite se med seboj in celo svoje sovražnike morate ljubiti, ker česar sami ne želite, ne storite drugim; vsi so vaši bližnji. Vsaka žal beseda, slabo dejanje ali zasmeh bi kazal, da niste dobrosrčni. Koliko ljudi je z raznimi telesnimi in duševnimi nedostatkami kaznovanih, opominjanih itd. Ali so sami krivi svoje nesreče? Ali si morda tudi ti kriv njihove usode? Tudi ljudje druge vere in narodnosti so naši bratje in sestre. Živimo z njimi vedno v lepi slogi!

Kakor z ljudmi tako je treba ravnati tudi z živalmi in rastlinami. Te tudi žive in jih je ustvarila vsemogočnost; zato ne uničujmo jih brez potrebe. Kdor se potem ne ravna in po nepotrebnem ubija živali in trga rastline, ne kaže blagega srca.

Posebno paznjo moramo imeti na koristne živali. Tem ne smemo nikdar niti najmanjšega zla narediti; kaj še, da bi plašili ptice, uničevali jim jajčeca in mladiče in razdirali gnezda!

Ako skrbno čuvamo svoje, koliko bolj moramo čuvati tuje imetje. Ako nam kdo kaj posodi ali kaj najdemo, brzo moramo vrniti.

Ako ne veš, čigavo je, daj onemu, o katerem veš, da se bo brigal, da najde onega, ki je to izgubil. Otroci ne smejo brez znanja staršev svojih stvari menjavati, darovati in prodajati. Tudi z denarjem se ne igramo! Paziti moramo, da ohranimo in očuvamo javno imetje in ne dovolimo, da bi ga drugi kazili. Javne ceste, pešpota, stavbe, javna mesta, zidovi, plakate itd. se ne smejo oškodovati, ker to ni le, da ni naše, ampak s tem jemljemo tudi sebi veselje, ki nastaja zaradi krasote domače občine. Čuvajmo in ne uničujmo spomenikov naše lepe domovine! Kdor se po tem ravna, kaže blago srce in ne dela nobene škode nobeni javni uredbi, ki je v občo korist.

Nravnost in delo nas bodeta storila vrednim sinovom našega naroda, ki je dobil od pradedov narodni ponos, jezik, pesmi, šege, navade in sile. Te svetinje moramo vedno čuvati in varovati.

Posebno pozornost moramo imeti na to, kar zadeva govor, hojo in sploh vse ravnanje. Kdor hoče biti naobražen, mora take ljudi posnemati in se varovati sirovosti, kričanja, kletve, nedostojnega petja in zmerjanja. Nesposobno je tehati za vozmi, se jih oprijemati in metati kamenje za njimi. Hodite v družbo le z znanjem staršev, iz šole pa kar naravnost domov. Postopanja, zlasti večernega, se je treba skrbno varovati. Pozdravljajte dostojno po učiteljem naročilu!

V šolskem redu natančno določi začetek in konec šolskega leta sploh in začetek predpopoldanskega in popoldanskega pouka. Naznači proste dneve v tednu in posebne opazke, v katerih bi bilo treba navesti počitniške dneve med šolskim letom.

Dotlej, da se do vsega tega ne pride potem predavanja po roditeljskih shodih, naj se vzajemno s pisanim, oziroma tiskanim šolskim redom preskrbi vse roditelje, ki imajo šolsko dečo, tudi z opombami za starše, kar je obenem izvleček iz šolskega in učnega reda.

Starši ali njih namestniki so dolžni razrednega učitelja takoj obvestiti o vsaki nepričakovani šolski zamudi, in to ustno ali pa pismeno (§ 65. š. r.).

Delo doma, na polju, ali v obrti ne opravičuje zamud (§ 66. š. r.).

Otroci z gnusnimi boleznimi ali prihajajoči v gnusnem stanju ne smejo prihajati v šolo, dokler ta nedostatek ni odpravljen (§ 68. š. r.). Otroke, ki prihajajo umazani v šolo, sme učitelj poslati domov, da se jih umije, ali pa jih sme dati takoj zunaj šole umiti.

Starši in njih namestniki so dolžni šolo v njenem namenu podpirati, držati se predpisov in naredb šolskih oblasti, slušati učiteljeve nasvete, ki se tičejo pouka ali vzgoje otrok, in morajo priti v šolo, ako jih pozove z ozirom na pouk ali vzgojo njih otrok šolski voditelj (§ 100 š. r.).

Starši naj nikar ne jemljejo s seboj otrok na zabave, zlasti na one ne, ki trajajo do pozne noči.

Po teh določbah lahko sestavi vsak okraj zase in vsaka šola posebe pripravljen načrt za šolski red.

A.

Šolski obisk, rednost, snaga in zdravje.

1. Hodi v šolo redno, mirno in o pravem času!

2. Ne zamujaj pouka brez zakonito dopustnega vzroka!

3. Vsako zamudo opraviči pismeno ali ustno!

4. Bodi čedno in spodobno oblečen!

5. Nalezljive bolezni: davico, škrlatico, ošpice, dušljivi kašelj, ovčje osepnice, mumpus, legar in grižo naznanjaj!

6. Otroku z ostudnimi boleznimi ali v gnusnem stanju — ušivemu — je prihod v šolo zabranjen.

7. Predpoldanski pouk traja od — do —, popoldanski od — do — ure.

8. Nosi s seboj samo potrebne reči in priprave ter jih drži vedno čiste in v lepem redu.

B.

Red pred in med poukom, po pouku in v odmorih.

1. Zunaj šolskega poslopja se vedi mirno in dostojno!

2. Obutev pred vstopom v šolsko poslopje dobro osnaži!

3. Po stopnicah in hodnikih stopaj mirno, počasi in previdno!

4. Pljuvaj le v pljuvalnik in to ne brez potrebe!

5. Pozdravi pred vstopom v razred; podaj se na določeno mesto; ne ropotaj in mirno pričakuj pouka!

6. Ne poškoduj ničesar!

7. Vse svoje predstojnike in učitelje vljudno pozdravljaj!

8. Spoštuj jih in bodi jim pokoren!

9. Segret nikdar ne pij!

10. Ne hodi k segreti peči!

11. Pri uku glej na učitelja in na delo; bodi pazen; govori samo, kadar si vprašan in vselej lepo glasno in pravilno!

12. Iz šolske sobe je dovoljeno le v ne- navadnih slučajih in boleznih.

13. V odmorih se ravnaj po naročilu!

14. Hodi mirno iz šole in nikjer ne razgrajaj!

C.

Red in obnašanje zunaj šole.

1. Pozdravljaj vsakega po naročilu!

2. Govori resnico, bodi pošten, miroljuben in postrežen!

3. Proti tovarišem bodi prijazen, vljuden, spravljen in prizanesljiv!

4. Svoje naloge izdeluj pridno in o pravem času!

5. Ogibaj se nevarnosti, posebno kajenja in pitja opojnih pijač!

6. Bodi z malim zadovoljen, zmeren in varčen!

7. Ne delaj škode, ne trpinči nobene živali in čislaj božja dela v prirodi!

8. Bodi vedno vesel in zadovoljen!

XXIV. redna velika skupščina

„Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 8. avgusta 1909. leta ob 10. uri dopoldne na Jesenicah (v hiši g. Antona Trevna na Savi štev. 16).

Vzporod:

1. Nagovor prvomestnika.

2. Tajnikovo poročilo.

3. Blagajnikovo poročilo.

4. Poročilo nadzornišva.

5. Volitev članov v družbino vodstvo.¹⁾

6. Volitev nadzornišva (5 članov).²⁾

7. Volitev razsodništva (5 članov).³⁾

8. Izprememba pravil.

9. Slučajnosti.

Vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda“

v Ljubljani, 17. julija 1909.

Dostavek: 1. Po prihodu skupščinarjev na Jesenice bo izpred na Savo, kjer se vrši zborovanje v hiši g. Antona Trevna št. 16.

2. Ob treh popoldne bo ljudska veselica pri g. Višnarju, ki jo priredita domači podružnici z vzporodom:

a) javna telovadba „Sokola“,

b) srečolov,

¹⁾ Iz vodstva listov izstopijo gg.: Aleksander Hudočnik, dr. Ivan Svetina, Iv. Vrhovnik. V odboru pa še ostanejo gg.: Andrej Senekovič, (prvomestnik), dr. Dragotin Bleiweis vitez Trsteniški, Fran Črnagoj, dr. Ernest Dereani, Gregor Einspieler, dr. Ivan Mrhar, Fr. Pahernik, Luka Sveteč, dr. Gregor Žerjav.

²⁾ V nadzorništvu se bili gg.: dr. Fr. Ilešič, dr. Danilo Majaron, dr. Ferd. Müller, dr. Vl. Ravnihar, Iv. Scheinigg.

³⁾ V razsodništvu so bili gg.: Jak. Kogej, Matej Ražun, K. Šavnik, dr. Fr. Tekavčič, dr. K. Triller.

e) šaljiva pošta,
f) prosta zabava.

Skupni obed bo pripravljen v gostilni g. Jakoba Mesarja na Jesenicah, cena 1 K 50 v za osebo; udeleženci naj se za to priglase do 1. avgusta pri samem gostilničarju ali pri podružnici družbe sv. Cirila in Metoda na Jesenicah. Obed se bo dobil tudi v drugih narodnih gostilnah, posebno pri g. Trevnu na Savi, na „Pošti“, pri „Sokolu“, v gostilni Višnarjevi in Hrovatovi na Jesenicah. Cena navadnemu kosilu 80 v, na razpolago pa bodo še druga jedila. Kdor hoče, da dobi tu pripravljeni obed naj se oglasi do 1. avgusta pri navedenih gostilničarjih.

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Iz Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev. Delegati za glavno skupščino so dalje prijavila sledeča društva:

XXII. Okrajno učiteljsko društvo v Ormožu:

82. Josip Rajšp, nadučitelj v Ormožu,

83. Anton Kosi, učitelj v Središču,

84. Robert Košar, učitelj pri Sv. Bolfenku.

Namestniki:

15. Anton Porekar, nadučitelj na Humu,

16. Jakob Preindl, učitelj pri Sv. Bolfenku.

17. Marija Velnar, učiteljica pri Svetem Bolfenku.

XXIII. Kozjansko učiteljsko društvo:

85. Valentin Pulko, nadučitelj v Dobjem,

86. Alojzij Pečnik, nadučitelj v Bučah,

XXIV. Učiteljsko društvo za goriški okraj:

87. Josipina Jugova, učiteljica v Oseku,

88. Olga Prinčičeva, učiteljica v Cerovem,

89. Franc Mermolja, učitelj v Dobravljah,

90. Rihard Gorjup, učitelj v Banjšici,

91. Franc Strgar, učitelj v Desklah,

92. Josip Drovnik, učitelj v Gabrijah,

93. Edvard Praprotnik, učitelj v Mirnem,

94. Andrej Vodopivec, učitelj v Levpi.

XXV. Učiteljsko društvo za politiški okraj Ljutomer:

95. Fran Ovetko, nadučitelj v Volčji vasi,

96. Karel Mavrič, učitelj v Sv. Križu,

97. Terezija Petovar, učiteljica v Kapeli,

98. Julija Robič, učiteljica v Ljutomeru.

Namestnika:

18. Janez Robič, ravnatelj v Ljutomeru,

19. Ferdinand Sprager, nadučitelj v Vržeju.

XXVI. Učiteljsko društvo za laški okraj:

99. Štefanija Cimperšek, učiteljica v Trbovljah.

100. Anton Gnuš, nadučitelj v Dolu,

101. Blaž Jurko, voditelj v Razboru,

102. Fran Lebar, učitelj v Hrastniku,

103. Rihard Pestevšek, učitelj v Laškem trgu,

104. Miloš Roš, učitelj v Hrastniku,

105. Janko Sorčan, nadučitelj na Hrastniku.

Namestniki:

20. Anton Kuhar, učitelj v Trbovljah,

21. Ivan Logar, učitelj na Zidanem mostu,

22. Josip Zorn, učitelj v Loki.

XXVII. Šaleško učiteljsko društvo:

106. Silvester Košutnik, šolski voditelj v Topolšici,

107. Miloš Tajnik, učitelj v Šoštanju.

Namestnica:

23. Julči Fister, učiteljica v Smartnu ob Paki.

Prosimo, da prav zanesljivo prijavijo še ostalih 8 Zaveznih društev do prihodnje srede svoje delegate. V odstvo Zaveze.

Štajersko.

Zveza slov. štajerskih učiteljev in učiteljic. Dne 1. avgusta t. l. se vrši v Celju v okoliški šoli vodstvena seja ob 8. uri zjutraj. Isti dan ob četrt na 12. dopoldne je istotam seja upravnega odbora. O obeh sejah so dotični tovariši dobili pismena vabila in se prosi, da vsi pridejo točno in zanesljivo.

Vzporod seji upravnega odbora:

1. Poročilo vodstva:

a) Nagovor predsednikovega namestnika.

b) Poročilo tajnikovo.

c) Poročilo blagajnikovo.

d) Poročilo socialnega odseka.

2. Določitev letnih doneskov za prihodnji dve leti.

3. Določitev kraja in časa prihodnjega občnega zbora.

4. Posvetovanje v zadevi letošnje glavne skupščine „Zaveze avstr. jugoslov. učit. društev“ v Mariboru.

5. Izprememba društvenih pravil.

6. Volitve:

a) novega vodstva,

b) treh pregledovalcev letnih računov,

c) odbornikov za „Lehrerbund“,

d) delegatov za „Lehrerbund“,

e) delegatov za „Zavezo“.

7. Slučajnosti.